

Réthelyi Orsolya – Daróczi Anikó

A középholland Beatrijs magyarul

Szenvedély, szenvedés és bűnbocsánat egy középkori legendában

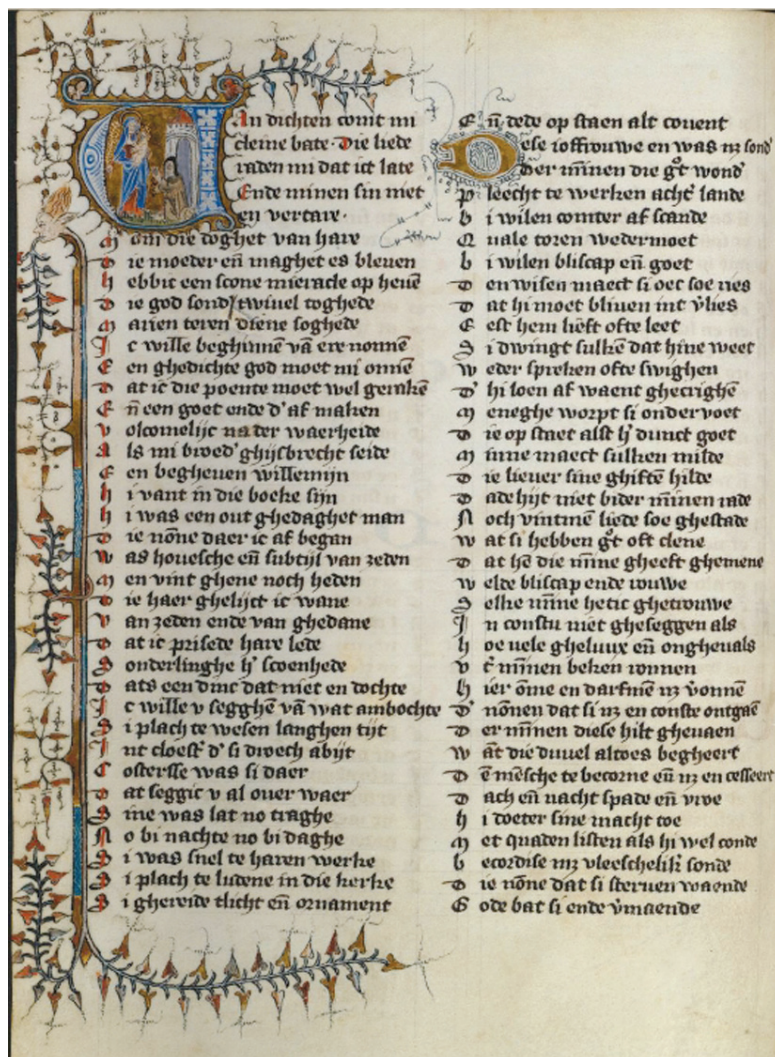
A *Credo* idei karácsonyi számát a *Beatrijs*-nak, a holland nyelvű irodalmi kánon kiemelkedő alkotásának részletei gazdagítják Rakovszky Zsuzsa gyönyörű műfordításában. Műfaját tekintve a *Beatrijs* Mária-legenda, a Szűzanya csodáiról tanúskodó *mirákulum*, de ismeretlen szerzője a középkor vallásos témáit és nyelvezetét olyan mesteri hozzáértéssel szövi össze az udvari irodalom regiszterével, hogy valójában nehéz bárhova is beskatulyázni. Valószínűleg a lovagregényeket élvezettel hallgató dél-németalföldi főnemesi udvarok közönségének írták, megrendelője talán a burgundi herceg kora 14. századi brüsszeli udvarában kereshető. Bizonyos értelmezések szerint célja éppen a világi szerelem fogyatékoságainak kihangsúlyozása és az isteni szeretet és bűnbocsánat végtelenségének bizonyítása. A vers irodalmi mestermunka, amelynek egyedülálló voltát csak kiemeli, hogy egyetlen, ma a hágai királyi könyvtárba őrzött kéziratban maradt fenn.¹ A történet ismert motívumot dolgoz fel, forrása feltehetően Heisterbachi Cesarius *Dialogus miraculorum* című gyűjteményéből a *De Beatrice custode* (Beatrixról, a sekrestyéről). A történetnek rendkívül gazdag irodalmi utóélete van, és napjainkig világszerte számos nyelven új feldolgozásokban jelenik meg.

Mivel magyar fordítása a műnek eddig nem készült és itt csak részleteket tudunk közölni a mintegy 1040 soros elbeszélő költeményből, talán nem árt röviden összefoglalni a történetet: Beatrijs fiatal nemes lányként került a kolostorba, ahol hosszú évek példás magaviselete miatt a sekrestyési feladatokat bízták rá. Szívében azonban csillapíthatatlan szerelemi vágy égett, amelyet még imádsággal és önsanyargatással sem tudott legyűrni. Végül úgy döntött, hogy elszökik a kolostorból gyermekkori szerelmének, egy nemes ifjúnak a segítségével. Szökése estéjén utoljára szenvedélyes imában magyarázta meg tettét Szűz Máriának, majd rendi ruháját és a kulcsokat a Szűzanya oltárára helyezte. Hét boldog esztendő után a pár szegénységbe süllyed, és az ifjú elhagyja Beatrijst, aki magára marad két kis gyermekükkel együtt. A bőség éveit az ínség követi, Beatrijs – mivel arisztokrata hölgyként még fenni sem tud – kénytelen prostitúcióval pénzt keresni, hogy gyermekeinek enni adhasson, de közben nem mulasztja el, hogy minden nap fohászkodjék Máriához. Újabb hét év elteltével az Úr megbánást küld Beatrijs szívébe, bűnös élete elviselhetetlenné válik számára és felhagy vele, koldulással igyekszik megkeresni a betevő falatot. Nyomorúságos hányattatásai során korábbi kolostorának közelébe vetődik, ahol gyermekeivel egy özvegyasszony házában talál szállást. Érdeklődésére az özvegyasszony megdöbbenő hírt közöl vele: a sekrestyés Beatrijs most is ott végzi áldott munkáját a kolostorban. Éjjel angyali jelenés magyarázza meg Beatrijsnak, hogy Szűz Mária megkönyörült rajta, és tizennégy éven keresztül szolgált helyette, így senki sem tud a szökésről. Most azonban vissza kell térnie, újra fel kell vennie a fátylat. Beatrijs könnyek között búcsúzik

¹ A kézirat jelzete: Den Haag, KB, 76 E 5, fol. 47v–54v. Digitalizált változata megtekinthető a Holland Királyi Könyvtár honlapján. <http://www.kb.nl/bladerboek/beatrijs/index-en.html>.

el alvó gyermekeitől, és az éj leple alatt visszatér a kolostorba. Mária oltára előtt találja rendi ruháját és a kulcsokat, ahol ezeket hagyta távozásakor. Visszatérése ugyanúgy rejtve marad a közösség elől, ahogy annak idején távozása, bűnbánata és imái azonban nem hoznak megkönnyebbülést. Ismét drámai jelenést lát, amelyből megérti, hogy bűnét meg kell gyónnia, csak az után remélhet feloldozást. Miután ez megtörtént, a történetet a gyóntatópap, a szomszédos kolostor apátja név nélkül terjeszteni kezdi a Szűz Mária dicséretére, a gyermekeket pedig magához veszi, és szerzeteseket nevel belőlük.

A *Beatrijs* magyar nyelvű megjelenése örömteli holland–magyar irodalomtörténeti esemény. E válogatás ízelítőt ad a közeljövőben kiadásra kerülő teljes szövegből. A fordítás létrejöttét egy nagyszabású nemzetközi együttműködésnek, a *Beatrijs Internationaal* projektnek köszönheti, amely a *Beatrijs* recepciótörténetét vizsgálja az európai és Európán kívüli irodalomban. Ennek részeként fordítottuk le magyarra a középholland szöveget két budapesti egyetem Néderlandisztika tanszékének – vagyis irodalomtanárainak és válogatott diákjainak – együttműködéseként.² Nagy örömünkre Rakovszky Zsuzsa elvállalta, hogy a prózafordításunk alapján műfordítást készít, amely biztosította, hogy a magyar fordításban a szövegűség és a történeti kontextus tükrözése mellett a költői szépség is kifejezést nyerjen.

² A 2010-ben két szemeszteren keresztül tartó fordítószemináriumban dr. Daróczy Anikó (KGRE) és dr. Réthelyi Orsolya (ELTE) tanárok vezetésével a következő diákok vettek részt: Baktai Dorottya, Birkás Mariann, Bori Sára, Cserhádi Ferenc, Hackl Emese, Hegedűs Vivien, Hoczek László, Kovács Eszter, Látos Eszter, Madarász Ibolya, Muszta Tímea, Peres Zsófia, Susztár Janka, Szabó Ágnes, Török Andrea, Vörös Virág. A fordítószemináriumhoz kapcsolódó tanulmányi hétvégét (Vertaalatelier) az Expertisecentrum voor Literair Vertalen (Holland műfordítási központ) támogatta, a műfordító jogdíját a Maatschappij der Nederlandse Letterkunde (Holland Irodalmi Társulat) biztosította.

Beatrijs legendája

A versírásból semmi hasznom.
 Mondják, jobb lenne abbahagynom,
 ne gyötörjem elmém véle.
 De annak tiszteletére,
 ki szűz s anya egy személyben,
 mégis csak el kell beszélnem
 ezt a szép mirákulumot,
 mit Isten azért mutatott,
 hogy magasztaljuk Máriát,
 ki keblén hordta szent Fiát.
 Egy apácáról szól a versem,
 és kérem Istent, hogy segítsen,
 be is fejezzem, amit kezdtem,
 a lényegét jól kifejezzem,
 és csakis az igazat mondjam,
 mint Gijsbrecht testvértől hallottam;
 vén volt, a Vilmos-rendnek tagja,
 egyik könyvében így olvasta.
 Az apáca, kiről mesélek,
 finom hölgy volt és nemes lélek.
 Manapság, hiszem, senki nincsen
 ki erkölcsében s külsejében
 olyan volna, mint ez a lány.
 Termetéről szólhatna szám,
 lehetne szépségét dicsérnem,
 de ez nem illő semmiképpen.
 Elmondom hát, mi volt a dolga,
 ott, ahol élt, a kolostorban,
 mi munkát bízott rá a rendje,
 amelynek ruháját viselte:
 a templom sekrestyése lett,
 s ha mondom, nem télenkedett,
 éjjel és nappal dolgozott,
 ha kellett, ő harangozott,
 a gyertyákat ő gyújtogatta,
 a kegytárgyakat tisztogatta,
 Elsőként ő kelt reggelente,
 s a társait ő ébresztette.

De zárdafal hiába zárta,
 a szerelem csak megtalálta
 kulcsát e hajadon szívének,
 hiszen tudjuk, csodákra képes!
 Néha bút-bajt zúdít miránk,
 máskor meg boldogságot ad!
 Tőle a bölcs is megbolondul,
 kínozza és meggyötri csúful,
 védekezne, de mindhiába.
 Míg ismét mást úgy hajt igába,
 nem tudja, zengje-e hatalmát,
 vagy némán várja csak jutalmát.
 Legyűr mást, s el sem engedi,
 csak mikor úgy tetszik neki.
 Van, akinek azt tanácsolja,
 hogy pénzét bőven ossza-szórja,
 mit addig őrzött s dugdosott.
 De vannak állhatatosok:
 mit a szerelemtől kapnak,
 azon rögvest megosztóznak,
 az örömmön s a könnyeken –
 ez a hűséges szerelem!

(...)

Az ifjúnak, aki iránt
 annyira gyötörte a vágy,
 levelet írt, és kérve kérte,
 amint lehet, jöjjön el érte,
 hogy boldogságát nála lelje.
 Indult a küldönc, ment sietve,
 hogy a levelet általadja.
 S amint az ifjú elolvassa,
 nagy öröm tölti el szívét,
 nem késlekedik semmiképp!
 Alig számláltak tucat évet,
 kínja a szerelem sebének
 gyötörte már őt és a lányt.

Így aztán tüstént lóra szállt,
s a kolostorhoz vágatott,
a lányt hogy megtalálja ott.
És ha másként nem, legalább
láthassa az ablakon át,
s beszéljen véle valahára.
S az nem is váratott magára.
Hogy megtudja, a kedvese
szerelmét viszonzozza-e,
a kis ablakhoz odalépett,
s a sűrű vasrácson kinézett.

Ott epedtek, egymásra vágyva,
kinn az ifjú és benn a lányka.
Sokáig, némán álltak ott,
szívük hevesen dobogott,
nagy szerelmesen sóhajtoztak,
hol pirultak, hol sápadoztak.
Így szólt a lány: „Ó, jaj nekem!
Úgy szenvedek, én kedvesem!
Úgy vágyom pár kedves szavad,
hogy enyhítse fájdalmamat,
vigaszomat tőled remélem,
mert szívemet átdöfte mélyen
Ámor nyila, s kínoz kegyetlen,
hogya te nem rántod ki menten,
boldog nem leszek sohasem.”

S felelt az ifjú hevesen:
„Barátném, jól tudod, mi régen
ott él már mindkettőnk szívében
a szerelem, s hiába vártunk,
alkalmat eddig nem találtunk,
egy csókra, ölelésre sem.
Jaj, Vénusz átkozott legyen!
Mért táplálta belénk e lelket
és testet emésztő szerelmet,
ha engedi, hogy két ilyen
virágszál semmivé legyen?
Ha hallgatnál szavamra, és
levetnéd rended köntösét,

s megadnál időt és helyet,
hogy innét elvihesselek,
legott mennék, s hoznék neked
szép bundát, prém bélésset,
drága gyapjúból varrt ruhát,
köpönyeget és rokolyát.
Mert nem hagylak én soha cserben,
jóban-rosszban, búban-örömben
mindig együtt leszek veled.
Fogadd el hát hűségemet!”

S felelt a lány: „Én kedvesem!
Elfogadom én szívesen!
Elindulunk a nagyvilágba,
s nem lesz a klostromban apáca,
ki sejti, utunk merre vitt!
Mához nyolc napra várj meg itt!
A klostromkertben éjszaka,
ott várj reám, a rózsafa
tövében, és én itt hagyok
apácafátylat, klostromot,
s onnantól fogva, mint arád
követlek a világon át.
Ha ágyhoz nem szegez bajom,
itt leszek – s itt légy, akarom!”
Egymásnak fogadalmat tettek,
s utána mindjárt búcsút vettek,
az ifjú indult már oda,
hol felnyergelve várt lova.

(...)

Többet most róla nem beszélek,
szép kedvesére visszatérek.
Égő szerelemmel szívében
zsolozsmára harangoz éppen.
Immár éjfélre jár az óra,
s a kolostor minden lakója,
az apácák ifja-öregje
a zsolozsmát már bevégezte,
s most mind ágyukban alszanak,

a szentélyben csak ő marad.
 (...)
 Ekkor a szentélyből kilépett,
 s a Szent Szűz szobrához letérdelt,
 Máriához fohászkodott,
 nagy bátran így kiáltozott:
 „Te tudod, mennyit imádkoztam,
 fájdalmas szókkal panaszkodtam
 éjjel-nappal, de mindhiába!
 Nem maradok többé apáca!
 Apácaruhám le kell vetnem,
 Mert különben eszemet vesztem!”
 A köntöst hát le is vetette,
 s a Szent Szűz oltárára tette,
 sarujából kilépett nyomban.
 S aztán mit tett? Mindjárt elmondom!
 A sekrestyének kulcsát fogta,
 és a szoborra akasztotta.
 s hogy miért oda tette éppen,
 majd azt is mindjárt elbeszélem.
 Úgy volt szokás: minden apáca,
 Mária szobra előtt megállva
 reggel, a szentélybe menet
 egy Üdvözlégyet elrebeg.
 S a kulcsot így a reggeli
 zsoltosma előtt meglelik.

Aztán – mit volt mit tenni mást?
 Egy szál ingben indult tovább,
 Hogy hol a rejtekajtó, tudta,
 óvatosan ki is nyitotta,
 S bár szíve félelemmel telve,
 vigyázva kiosont a kertbe,
 halkán, ne hallja senki se,
 oda, hol várta kedvese.
 Az mindjárt észrevette őt:
 jó barátod – nincs mitől félned!
 Hogy kedvese elébe lépett,
 elszégyellte a lány magát,
 hogy mezítláb s egy ingben állt
 ott, nem volt még kendője sem.

S az ifjú így szólt: „Kedvesem,
 jobban esnék szép testedet
 díszes ruhába rejtened?
 Hogy meg ne neheztedj nagyon,
 most mindjárt oda is adom!”

(...)

Így hát csak mentek, mendegéltek,
 amíg csak egy völgybe nem értek,
 egy szép városra letek itt,
 s annyira megtetszett nekik,
 ott maradtak, s bőségben éltek,
 hódoltak a test örömének,
 gyermekük is született, kettő,
 és el is telt a hét esztendő.
 Mire a hét év véget ért,
 már mind elköltötték a pénzt.
 Mit tehettek? Eladogattak
 mindent, mit messze földről hoztak,
 Díszes ruhákat, lovat, ékszer
 féláron elkótyavetyéltek,
 végül semmijük sem maradt –
 most aztán mihez fogjanak?
 Mert szőni-fonni nem tudott
 a lány, pénzhez így sem jutott.

(...)

Az ínség hát közéjük állt,
 s bár mindkettőnek szíve fájt,
 a férfi nem bírta tovább,
 és faképnél hagyta a lányt,
 honnét jött, visszatért oda,
 színét sem látták már soha.
 A lány meg ott maradt, s vele
 két gyönyörű kis gyermeke.

(...)

Én nyomorult, most mit tegyek?
 Félek, testemet-lelkemet
 mocsokba kell merítenem!

Nem tudok szőni-fonni sem.
 De ha tudnék is, mindhiába!
 Úgy sem keresném meg egy árva
 cipő árát két hét alatt!
 Így hát más hátra nem marad:
 Kinn a város szélén, a testem
 árulva kell most pénzt keresnem,
 hogy nekik kenyeret vegyek!
 Sorsára e két gyermeket
 nem hagyhatom, nem, semmiképp!”
 Így hát a bűn útjára tért,
 és azt beszélik róla: hét
 évig a cédák életét
 élte, bár gyűlölte-utálta,
 bűnének se szeri, se száma,
 az igaz, hogy öröme nem
 tellett a test bűneiben,
 a pénzért tette csak, azért,
 hogy eltartsa két gyermekét.
 (...)

Jött a tizennegyedik év,
 és akkor Isten a szívét
 eltölti oly nagy büntudattal,
 hogy már inkább egy pusztá karddal
 tulajdon nyakát metszené el,
 semhogy úgy vétkezzék testével
 tovább, mint addig tette volt.
 Éjjel-nappal sírt, zokogott,
 Föl se száradt a könnye szinte.
 S fohászzkodott: „Miasszonyunk, te,
 ki Istent hordtad kebleden,
 Tiszta forrás, segíts nekem!
 Szent Szűz, hiszen te láthatod
 szívemben a bűnbánatot,
 mennyire fáj, hogy bűnben életem,
 s ó jaj nekem! Annyi a vétkem,
 azt sem tudom már, hogy kivel
 és hol követtem őket el!”
 Isten elé járulni félek,
 ha jön az utolsó ítélet,

(...)
 mert ölténék bár szőrcsuhát,
 vonszolva hét országon át
 magam, négykézláb kúszva-mászva,
 vezeklésképpen, mindhiába,
 tehetném ezt, amíg csak élek,
 bocsánatot úgy sem remélek,
 Mária, csakis általad,
 kiből a kegyelem fakad!”

Így könyörgött kegyelemért,
 minden nap így esdett zokogva,
 majd két gyermekét kézen fogta,
 nekivágtak a nagyvilágnak.
 S ott városról városra jártak
 koldultak, így éltek, szegényen,
 csoda, hogy nem pusztultak éhen.

Az országban addig bolyongtak,
 míg a kolostorhoz jutottak,
 hol egykor élt apácaként.
 Ott egy özvegy házához ért,
 s mert közben késő este lett,
 szállásért így esedezett:
 „Eressz be minket, kérve kérlek!”
 „Egykönnyen el se küldhetnélek
 – szólt az özvegy –, két gyermeked
 jól látom én, fáradt lehet.
 Ül le nálam, pihenjete!”
 S én mindazt megosztom veled,
 amim van, az Úr adományát,
 anyjának adjunk érte hálát!”
 Ott maradtak hát mind a hárman.
 S hogy a régi kolostorában
 az élet most hogy s mint folyik,
 kíváncsi volt nagyon. „Ez itt
 az úrhölgyek klostroma, nemde,
 jóasszony?” S az felelt: „Hitemre,
 előkelő klostrom ez itt,
 párját sehol sem ismerik.
 Apácái ennek a rendnek

rossz hírbe sosem keveredtek,
róluk csúf pletyka nem kering,
jó hírüknek csorbája nincs.”

(...)

Ahogy imájába merült,
minden tagja elnehezült,
s már csöndesen aludta álmát.
Egyszer csak úgy tűnt, látomást lát:
ott fekszik ágyára borulva,
s egy hang szólítja újra s újra.
„Ember, vess véget a panasznak!
Mária megkönyörült rajtad!
Megtette, mire annyit kérted,
Szent fiánál közbenjárt érted,
s a bűnöd megbocsáttatott!
Siess a kolostorba most!
Tárva-nyitva az ajtaja,
ahol kiszöktél valaha
az ifjúval, a kedveseddel,
ki elhagyott nagy szükségemben,
az apácaköntöst s a fátyolt,
s a sarut is ott megtalálod,
ott vár az oltáron reád,
öltsed bátran magadra hát!
S Máriának mondj köszönetet!
A sekrestye kulcsát, melyet
mielőtt kiosontál volna,
fölkasztottál a szoborra,
oly jól őrizte, hogy tizennégy
esztendeig észre se vették
a házban távollétedet,
Oly jó barátod ő neked,
hogy köntösödöt felöltötte,
s a házban mindenki azt hitte,
te vagy az, s így szolgált helyetted,
bűnös lélek, érted ezt tette
A mennyek királynéja, Mária!
Aki most téled azt kívánja,

a kolostorba menj, siess!
mert Istennek parancsa ez!”

(...)

Harmadik éjjel feküdt ébren,
mikor nagy fény kíséretében
a hang ismét megérkezett,
s így szólt: „Tovább így nem mehet,
hogy amit mondok, nem teszed!
Velem Mária üzent neked!
Máris túl sokáig haboztál!
A kolostorba indulj most már!
Ajtaja tárva-nyitva van,
beléphetsz akadálytalan.
Keresd meg apácaruhád,
az oltáron fog várni rád!”
Így szólt a hang, s amíg beszélt,
a fény a bűnös nő szemét
már bántotta, olyan erős lett.
S így szólt: „Nincs mért habozni többet,
ez a hang Istentől ered,
Szűz Máriától érkezett
(...)
Mária majd erőt ad nekem,
s megvigasztal. Két gyermekem,
kiktől most, ó jaj, el kell válnom,
Isten irgalmába ajánlom,
hogy őket védelmezze meg!”
Azzal gyorsan levetkezett,
vigyázva betakarta még
két mélyen alvó gyermekét,
majd csöndben megcsókolta szájuk,
s „Gyermekeim!” – így szólt hozzájuk.
„Értetek Máriához esdek,
jó egészségben őrizzen meg,
Ő maga küldött most el értem,
másként a világ kincséért sem
hagynálak el benneteket.”

S hogy aztán mit cselekedett?
Elindult halkán sírdogálva
a kolostorba egymagába'.
Ahogy elért a klastromkertbe,
a kert kapuját nyitva lelte,
percig sem habozott, belépett,
„Mária, hála legyen neked!
Bejutottam hát! Jaj, csak Isten
ezután is így megsegítsen!”
Így szólt, s a kerten átosont,
s lám, az ajtó is tárva volt!

(...)

A hölgy tehát, kiről meséltem,
apáca volt megint, mint régen.

(...)

Ki szülte a két gyermeket,
s miattuk annyit szenvedett,
végre meglelte a nyugalmat,
tudta, hogy jó kezekben vannak,
s szükségét nem lát két fia,
kiket el kellett hagynia.
Nem volt miért aggódnia
többé a gyermekek miatt.
Így szent életet élhetett.
És mégis folyvást reszketett
és sóhajtozott éjjel-nappal,
mert szíve teli bűnbánattal,
de régi bűnei miatt,
bárhogy gyötri a büntudat,
beszélni róluk senki ember
fiának – még csak írni sem mer.

(...)

A sátán tette, hogy szívében
olyan erős legyen a szegény,
ne merje meggyónni a bűnt,
mely lelkét nyomja. Ott feküdt,
imájába merülve mélyen
s ím, egyszer csak, talpig fehérben

egy ifjú ember lépked ott.
Karjában kisgyermek – halott.
Az ifjú jobb kezében alma,
föl-földobja, megint elkapja,
megint földobja – mintha a
halott gyermekkel játszana.
Hogy felnéz, álmélkodva látja,
s „Barátom” – így szól az apáca –,
„szólj: hogyha Isten küldött téged,
úgy az ő szent nevére kérlek,
áruld el, előlem ne rejtse el,
mért játszadozol e gyermekkel,
s az almával, amikor holtan
fekszik a gyermek a karodban?
Ezzel most már semmit sem érsz!”

„Így van, apáca, jól beszélsz!
Játékomról e gyermek itten
nem sokat tud, de még kicsit sem,
Halott: nem lát, nem is hall engem.
Éppígy nem tudja rólad Isten,
hogy böjtölsz és imádkozol,
bármily buzgón fohászkodol,
a testedet bárhogy sanyargasd,
mindez nem segíthet rajtad.
Rád annyi bűn mocska tapadt,
nem hallja meg imáidat
Isten, nem hatnak föl a mennybe.
Ezért azt mondom: menj sietve,
menj a bölcs apáthoz, aki
lelki atyád, s mondd el neki
őszintén minden bűnödöt!
Ne űzhessen csúfot veled
az ördög ezután tovább!
Megadja a feloldozást
ő majd, ne félj! De hogyha hallgatsz,
Isten bosszút fog állni rajtad!”

(...)

Így szólt az ifjú, s hirtelen
eltűnt, nem látta már sosem.

Hallgatott az ifjú szavára,
s már jókor reggel az apáca
a szent apáthoz sietett,
s nagyon kérte, gyóntassa meg.

(...)

Mikor a gyónás véget ért,
az apát hozzá így beszélt:
„Leányom, feloldozlak téged,
bűnöd megbocsáttatik néked,
mit most megvallottál nekem.
Isten anyja áldott legyen!
Hálaimánk most őt dicsérje!”
Azzal kezét fejére téve
megadta a feloldozást.
S szólt: „Hogy meghallják a csodát,
amit te fölfedtél ma nékem,
elmondom majd egy szentbeszédben,
de ne félj, olyan ügyesen
szövöm szavam, hogy senki sem
ismer rád, s nem kell szégyenkezned,
sem néked, sem két gyermekednek.
Mivelhogynem hallgathatunk
e szép csodáról, mit Urunk
szent anyja által végbe vitt:
hirdetni fogom mindenütt!
Ha ezt meghallja, azt remélem,
megtér majd sok-sok bűnös lélek,
s érte Miasszonyunkat áldja!”

(...)

Csakugyan ki is prédikálta
az esetet a kolostorban
mielőtt hazaindult volna,
s hogy egy apácával esett meg,
de arról senki mit se sejtett,
kiről szólt az apát beszéde.
Apácák áldása kísérte,
amikor távozott, de még
az apáca két gyermekét
elvitte s gondjaiba vette,
szürke csuhába öltöztette,
oltalma alatt nevelkedtek,
istenfélő emberek lettek.
Beatrijs – így hívták az anyjuk.
Dicsőítsük és magasztaljuk
Istent és anyját, Szűz Máriát,
ki keblén hordozta szent fiát,
őt, ki ezt a nagy csodát tette,
szükségében megsegítette.
Azért tehát, ifjak és vének,
kik e csodát megismertétek,
imádkozzatok érte, hogy
a völgyben, hol ítélni fog
Isten majd a világ felett,
Mária legyen ügyvédetek.
Ámen.

Fordította Rakovszky Zsuzsa

Réthelyi Orsolya középkorkutató és néderlandista, egyetemi adjunktus az ELTE Néderlandisztika Tanszékén. Egyetemi tanulmányait az ELTE-n, az Utrechti Egyetemen és a Közép-európai Egyetemen végezte, itt szerzett doktori fokozatot Habsburg Mária (1505–1558) és a királynéi udvar témakörben írt dolgozatával. A Budapesti Történeti Múzeumban rendezett nemzetközi Habsburg Mária-kiállítás kurátora volt (2005). Családjával évek óta részt vesz a Mevisz Bárka mozgássérült munkájában. A kelenföldi gyülekezet tagja.